

Příloha k protokolu o SZZ č.

Jméno: **Pavλίna Ranglová**

Vysoká škola: **FF JU v Č. Budějovicích,
Ústav estetiky**

Obor: **Estetika**

Datum odevzdání posudku: 23. 8. 2013

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Dadejík, Ph. D.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

ESTETICKÁ ZKUŠENOST A ZMĚNĚNÝ STAV VĚDOMÍ

.....
(téma)

Bakalářská práce Pavlíny Ranglové nazvaná *Estetická zkušenost a změněný stav vědomí* je věnována sledování podobností a odlišností mezi dvěma druhy zkušenosti, které jsou oba schopny pohnout s naší osobnostní strukturou a proměnit náš pohled na světa. Oba druhy zkušenosti však mohou být i do jisté míry nebezpečné, neboť opuštění dřívější jistot nemusí vždy znamenat nalezení jistot nových. Oba typy zkušenosti mohou rovněž upadnout do svých pokleslých forem v podobě úniku od (v různé podobě a v různé míře) tíživé každodenní reality.

Nicméně, v obou případech můžeme, jak píše autorka, mluvit o narušování zautomatizovaných způsobů myšlení a vnímání, o vyřazení či dokonce o osvobození potencialit naší percepce z praktických souvislostí a o nástupu specifického druhu distance vůči okolnímu světu. V obou případech může docházet k proměně celkového uspořádání zkušenosti. O to zajímavější je pokus vysledovat rozdíly mezi těmito modalitami, neboť srovnání podobných, přesto zjevně rozdílných fenoménů, může přispět k porozumění povaze každého z nich (např. estetické zkušenosti) často více, než izolované pozornost směřovaná např. na samotnou naši zkušenost s uměním.

Postup bakalářské práce je promyšlený, autorka věnuje pozornost relevantním textům a v nich se zaměřuje na klíčové aspekty. Vychází z již klasického pojetí „psychické distance“ Edwarda Bullougha, které potom obohacuje srovnáním s příbuznými náhledy fenomenologických, či fenomenologií zásadně ovlivněných autorů (Husserl, Ingarden, Zuska). Odpovídající prostor práce je věnován rozboru jednotlivých modifikací dimenzí naší zkušenosti, k nimž dochází při přechodu mezi běžnou, praktickou zkušeností a zkušeností estetickou.

Autorce se daří vysledovat podobnosti a analogie, velmi málo pozornosti je však věnováno rozdílům, které se neváží pouze na zkušenosti samotné, nýbrž které se týkají jejich kontextuálních, institucionálních mezí. Bakalářská práce sice pracuje s adekvátními zdroji a její autorka povětšinou prokazuje odpovídající porozumění často komplikované problematice, z hlediska celku je však příliš zřejmá snaha prokázat (pouze) podobný účín obou typů prožitků. Nejsou-li v takovém případě ve stejné míře analyzovaný i rozdíly – což nejsou – informativní hodnota celého podniku naznačená výše je tím omezena.

V samotném závěru autorka výstižně píše: „*V této práci jsem chtěla poukázat na to, že estetická kvalita života stoupá s uvědoměním, že každý objekt a událost se může stát součástí jednoty, necháme-li vyjvit jejich význam třeba tak, že se je pokusíme vidět v různých souvislostech, tedy mimo pouze náš aktuální kontext. Svět nemusíme pojímat jako statickou danost, ale jako dynamický soubor jevů a v momentě, kdy měníme úhel pohledu, vytváříme*

jeho možnosti, zvyšujeme šanci k dosažení alespoň částečných harmonií.“ (s. 36) S tímto tvrzením nelze než souhlasit a v případě estetické zkušenosti jej autorka podložila řadou odkazů k filozofickým koncepcím Bulloughovým, Zuskovým, Ingardenovým, či k pojetí zkušenosti Johna Deweyho. Přesto, samotné srovnání v poslední části zůstává bez zmíněné pozornosti k rozdílům nedořečené a nedotažené.

Zásadní otázky jsou tedy do značné míry stále otevřené. Přisuzuje tedy autorka estetickou kvalitu oběma druhům prožitku? Estetickou zkušenost lze přece jen *velmi obrazně* označit za „psychedelickou“, a ne každá zkušenost změny stavu vědomí vykazuje estetický účín ve smyslu výše uvedeného autorčina tvrzení. Za jakých podmínek je tedy možné mluvit o zkušenosti změněného stavu vědomí jako o zkušenosti estetické, lze-li to vůbec? Opět jinými slovy: Je vůbec možné zakoušet estetickou zkušenost v rámci psychedelické zkušenosti? Aby bylo možné zakoušet estetickou zkušenost, je třeba být stále v kontaktu s reálným světem, abychom měli co distancovat a mohli oscilovat na škále diskutované antinomie, nelze přeskóčit z jedné (každodenní, praktické) reality do reality nové (distancované). Distance implikuje vykročení mimo (snížení distance), zároveň však její udržení (neustálý kontakt s realitou). Neztrácíme tuto nezbytnou podmínku „estetického vědomí“, tj. její specifickou sebereflektující povahu, v případě „psychedelické zkušenosti“ v takové míře, že se ona autorkou předpokládaná možnost transformace ztrácí, popř. nabývá zcela jiné povahy? Za jakých podmínek, pokud vůbec, tedy lze mluvit o zkušenosti změněného stavu vědomí jako o zkušenosti estetické? Tyto otázky by mohla autorka upřesnit u obhajoby.

Na základě výše řečeného bakalářskou práci Pavlína Ranglové jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm **velmi dobře**.

Návrh hodnocení: **velmi dobře**

.....
podpis vedoucího bakalářské práce

V Litoměřicích dne 23. 8. 2013

Stupeň kvalifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte